

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

(NR 51)

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 51)

26 czerwca 2026 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego Komisji, zapoznała się ze:

- „Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023” (druk nr 449),
- „Sprawozdaniem z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2023 roku” (druk nr 448).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marta Kightley** pierwszy wiceprezes Narodowego Banku Polskiego wraz ze współpracownikami, **Michał Jędrzejczyk** wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Ireneusz Dąbrowski** członek Rady Polityki Pieniężnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bogdan Wojtów, Maciej Krawczyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł **Janusz Cichoń (KO)**:

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum. Informuję, że porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje zapoznanie się ze „Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023” oraz „Sprawozdaniem z działalności Narodowego Banku Polskiego w roku 2023”.

Witam na dzisiejszym posiedzeniu pierwszego zastępcę prezesa Narodowego Banku Polskiego panią Martę Kightley, witamy, także członka Zarządu Narodowego Banku Polskiego pana Artura Sobonia, członków Rady Polityki Pieniężnej, widzę pana Ireneusza Dąbrowskiego. Witam także wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, pana Michała Jędrzejczyka. Witam także wszystkie towarzyszące państwu osoby.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Informuję, że zgodnie z konstytucją i ustawami, prezes Narodowego Banku Polskiego przedłożył Sejmowi „Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023”, a także „Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego za rok 2023”. Marszałek Sejmu skierował w dniu 11 czerwca powyższe dokumenty do Komisji Finansów Publicznych w celu zapoznania się z nimi. Proponuję następujący sposób procedowania: najpierw przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego, ewentualnie także przedstawiciele Rady Polityki Pieniężnej, zaprezentują sprawozdania – proponuję, żebyśmy łącznie wysłuchali informacji na temat tych dokumentów – a potem przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli poprosimy o przedstawienie stanowiska NIK. Przypomnę, że mamy też taką informację NIK zawartą w „Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej”. Następnie przeprowadzimy debatę połączoną z pytaniami posłów.

Czy są inne propozycje? Jeśli nie, to uznaję, że zaakceptowaliśmy sposób procedowania.

Wobec tego proszę panią prezes o przedstawienie sprawozdań, ewentualnie wskazane przez panią prezes osoby o uzupełnienie tej informacji. Dziękuję bardzo.

Pierwszy zastępca prezesa Narodowego Banku Polskiego **Marta Kightley**:

Dziękuję bardzo.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, szanowni państwo. W imieniu prezesa NBP dziękuję za zaproszenie na posiedzenie Komisji oraz za możliwość przedstawienia państwu dwóch

dokumentów zawierających informacje o działalności Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji jego ustawowych obowiązków w ubiegłym roku, są to: „Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2023 r.” oraz „Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023”. Zgodnie z ustawą o NBP dokumenty zostały przekazane na ręce marszałka Sejmu 29 maja 2024 r.

Szanowni państwo, w roku 2023 Narodowy Bank Polski realizował politykę pieniężną zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą o Narodowym Banku Polskim oraz założeniami polityki pieniężnej na rok 2023. Przypomnę, że NBP od wielu lat wykorzystuje strategię celu inflacyjnego ze średniookresowym celem inflacyjnym określonym na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyłeń o szerokości ± 1 punktu procentowego. Jednocześnie polityka pieniężna jest prowadzona w taki sposób, aby sprzyjać utrzymaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego Polski. W 2023 r. Rada Polityki Pieniężnej dążyła do obniżenia inflacji do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP w średnim okresie. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji dotyczących bieżącej i oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej, w tym kształtowania się inflacji i koniunktury gospodarczej.

Pozwólcie państwo, że przypomnę pokrótce jak zmieniały się uwarunkowania polityki pieniężnej w ubiegłym roku i jakie działania podejmował bank centralny. W 2023 r. osłabiła się koniunktura w otoczeniu polskiej gospodarki. Wzrost w strefie euro wyraźnie spowolnił – w Niemczech PKB nawet nieznacznie się obniżył. Presja popytowa w wielu krajach była więc ograniczona. Jednocześnie niższe niż w poprzednim roku ceny surowców oraz wygasanie wcześniejszych zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw przyczyniały się do spadku presji kosztowej. W efekcie inflacja na świecie, po bardzo silnym wzroście w poprzednich latach, w ciągu 2023 r. znacząco się obniżyła. Mimo to w wielu gospodarkach, w tym w strefie euro i w Stanach Zjednoczonych, dynamika cen konsumenta nadal kształtowała się powyżej celów inflacyjnych banków centralnych. W Polsce w ubiegłym roku także nastąpiło wyraźne osłabienie koniunktury. Wzrost PKB wyniósł 0,2% i był najniższy od około trzech dekad, pomijając początkowy okres pandemii COVID-19. Popyt krajowy obniżył się o ponad 3%, w tym konsumpcja o 1%, natomiast nadal rosły inwestycje. Jednocześnie sytuacja na rynku pracy była dobra, o czym świadczy w szczególności utrzymanie się niskiego bezrobocia. Co najważniejsze, inflacja w Polsce wyraźnie spadła. Od szczytu w lutym 2023 r. roczna dynamika cen obniżyła się do obecnie 2,5%. Oznacza to, że inflacja jest dzisiaj około 16 punktów procentowych niższa niż w swoim szczycie. Co ważne, spadek inflacji nie był ograniczony do wąskiej grupy towarów, czy usług, przeciwnie, istotnie obniżyły się dynamiki cen wszystkich głównych komponentów wskaźnika CPI. Wyhamował każdy ze wskaźników inflacji bazowej. Inflacja po wyłączeniu cen żywności i energii spadła z 12,3% w marcu 2023 r. do 3,8% w maju bieżącego roku. W ciągu 2023 r. obniżyły się też miary oczekiwań inflacyjnych konsumentów i przedsiębiorców, a także prognozy inflacji analityków sektora finansowego. Spadkowi dynamiki cen sprzyjało zmniejszenie się presji kosztowej, przy stopniowym wygasaniu wcześniejszych szoków podaźowych. W związku z tym obniżały się ceny produkcji sprzedanej przemysłu. Na obniżenie się inflacji wpływało również ograniczenie presji popytowej, do którego z kolei przyczyniało się silne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP dokonane w latach 2021–2022 i późniejsze utrzymywanie stóp procentowych na niezmiennym poziomie. Obniżaniu się inflacji sprzyja również aprecjacja kursu złotego do głównych walut. Efekty wcześniejszego zacieśniania polityki pieniężnej NBP były widoczne w szczególności na rynku kredytowym. Łączne zadłużenie prywatnego sektora niefinansowego z tytułu kredytów i innych należności bankowych w relacji do PKB w 2023 r. dalej się obniżało. W rezultacie pod koniec ubiegłego roku zadłużenie to było o około 15 punktów procentowych niższe niż przed wybuchem pandemii oraz najniższe od kilkunastu lat.

Na posiedzeniach od stycznia do lipca 2023 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 6,75%, po ich wcześniejszym podwyższeniu w latach 2021–2022. W efekcie od września 2022 r. do sierpnia 2023 r. stopa referencyjna NBP była najwyższa w okresie obowiązywania

celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie, czyli od 2004 r. Był to też najdłuższy w historii Rady, a więc od 1998 r., okres utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie, po wcześniejszych podwyżkach. Następnie, na posiedzeniach we wrześniu i w październiku 2023 r., Rada dostosowała stopy procentowe, w tym obniżyła stopę referencyjną NBP, łącznie o 1 punkt procentowy z 6,75% do 5,75%. Dostępne wówczas informacje potwierdzają bowiem systematyczny i szybki spadek inflacji w Polsce, a także wyraźne obniżenie się oczekiwań inflacyjnych. W ciągu nieco pół roku, od lutego do września, inflacja CPI obniżyła się o przeszło 10 punktów procentowych. Co więcej, według prognoz NBP, dostępnych na wrześniowym posiedzeniu Rady, inflacja w IV kwartale 2023 r. miała być o 1 punkt procentowy niższy niż wskazywała projekcja lipcowa, a w I kwartale 2024 r. niższa o 1,3 punktu procentowego.

Istotnie szybciej, niż w lipcowej projekcji, miała się również obniżyć inflacja bazowa. Dziś wiemy, że rzeczywisty spadek inflacji na przełomie roku 2023/2024 był jeszcze głębszy. Jednocześnie dane napływające z gospodarki wskazywały na przedłużające się, silniejsze od prognoz osłabienie aktywności, w tym spadek krajowego popytu. W szczególności w II kwartale 2023 r. spadek PKB w ujęciu rocznym pogłębił się przy dalszym ograniczeniu konsumpcji. Warto podkreślić, że spadek konsumpcji wyniósł niemal 3% w ujęciu rocznym. Odnotowano też niższą presję kosztową oraz przedłużające się osłabienie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski, które przyczyniło się do spadku polskiego eksportu w II kwartale. Dane miesięczne wskazywały na utrzymywanie się niskiej dynamiki aktywności gospodarczej, także w III kwartale 2023 r. Produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna w lipcu i w sierpniu w dalszym ciągu spadały w ujęciu rocznym. Niższe od wcześniejszych oczekiwań dane o inflacji w Polsce – dostępne we wrześniu i w październiku ubiegłego roku wraz ze słabszą od oczekiwań dynamiką krajowej aktywności gospodarczej – wskazywały, że również średniokresowa ścieżka dynamiki cen może ukształtować się poniżej prognoz. W tych warunkach wzrosło prawdopodobieństwo szybszego spadku dynamiki CPI do celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie spadek inflacji i oczekiwań inflacyjnych oddziaływał w kierunku wzrostu restrykcyjności polityki pieniężnej. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, a także opóźnienia, z jakimi decyzje w zakresie polityki pieniężnej wpływają na gospodarkę, Rada dostosowała poziom stóp procentowych. Z kolei w listopadzie i w grudniu, uwzględniając dokonane w poprzednich miesiącach dostosowania stóp procentowych, a także niepewność, co do kształtu przyszłej polityki fiskalnej i regulacyjnej oraz jej wpływu na inflację, Rada utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie. Pozwolę sobie nadmienić, że podobnie jak Narodowy Bank Polski w drugiej połowie roku, także inne banki centralne z regionu Europy Środkowowschodniej obniżyły stopy procentowe. Zrobił to zarówno bank centralny Czech, jak i bank centralny Węgier. W tym roku stopy obniżył również Europejski Bank Centralny a także między innymi banki Szwajcarii, Szwecji i Kanady.

Szanowni państwo, choć wcześniej powątpiewano w taki scenariusz, dziś już wiemy, że inflacja w Polsce po silnych zaburzeniach pandemiczno-wojennych szybko się obniżyła i od kilku miesięcy kształtuje się na poziomie zgodnym z celem inflacyjnym NBP. W maju tego roku inflacja wyniosła 2,5%. Inflacja CPI jest dziś niższa niż w szczycie o około 16 punktów procentowych, a wskaźnik po wyłączeniu cen żywności i energii spadł o 8 punktów procentowych. Co ważne, procesowi szybkiej dezinflacji towarzyszyło tylko przejściowe osłabienie dynamiki aktywności gospodarczej. Realne PKB jest około 11% wyższe niż przed pandemią. Zdecydowana większość krajów europejskich, na czele z naszymi głównymi partnerami handlowymi, może tylko pomarzyć o takim wyniku. Pamiętajmy, że Czesi nie odrobili jeszcze strat pandemicznych, a w Niemczech PKB jest w stagnacji na poziomie sprzed pandemii. Napływające dane wskazują, że aktywność gospodarcza w Polsce przyspiesza, a płace realne szybko rosną. Jednocześnie bezrobocie pozostaje blisko rekordowo niskich poziomów. Przyzwyczajamy się już do faktu, że Polska należy do ścisłej czołówki krajów o najniższym bezrobociu w Unii Europejskiej. W kwietniu 2024 r. według danych Eurostatu stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 3%, czyli dwa razy mniej niż średnio w Unii Europejskiej. Tak dobre wyniki gospodarcze to przede wszystkim zasługa ciężkiej pracy Polaków, jednak filarem długookresowego rozwoju

Polski jest też właściwa polityka pieniężna. Z dzisiejszej perspektywy nie ma najmniejszej wątpliwości, że działania Narodowego Banku Polskiego, w obliczu bezprecedensowych szoków ekonomicznych, były w ostatnich latach, w tym w 2023 r., właściwe i skuteczne. Powtórzę, dzięki zdecydowanej reakcji NBP na zewnętrzne szoki, które podbiły tempo wzrostu cen na całym świecie, mamy dziś w kraju znowu niską i zgodną z celem NBP inflację. Jednocześnie koszty dezinflacji zostały ograniczone: po pierwsze, mimo wojny i pandemii utrzymaliśmy rekordowo niskie bezrobocie, po drugie, szoki pandemiczno-wojenne przeszliśmy osiągając jedno z najwyższych temp wzrostu gospodarczego w Europie, po trzecie, wszystko to udało się bez generowania nierównowag makroekonomicznych, nadmiernego zadłużenia i przy zachowaniu stabilności systemu finansowego.

Szanowni państwo, jeśli chodzi o realizację polityki pieniężnej przez NBP w 2023 r., to podobnie jak w poprzednich latach odbywała się ona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Wartość środków, które pozostawały w dyspozycji banków i przekraczały poziom rezerwy obowiązkowej, wyniosła w grudniu 2023 r. średnio 301 300 mln zł i była o 64 600 mln zł wyższa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Do odnotowanego w 2023 r. wzrostu nadpłynności sektora bankowego przyczynił się przede wszystkim skup netto walut obcych dokonany przez NBP na zlecenie klientów. Transakcje skupu dotyczyły głównie środków pochodzących z Ministerstwa Finansów. Z kolei ich sprzedaż odbywała się przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego wzrósł z tego tytułu o 53 200 mln zł – porównując średnią dzienną wartość z grudnia 2023 r. do analogicznej wartości z grudnia 2022 r. W kierunku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego oddziaływał natomiast przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego obniżył się z tego tytułu o 6500 mln zł, biorąc pod uwagę średnią dzienną wartość z grudnia 2023 r. do analogicznej wartości z grudnia 2022 r.

Celem operacyjnym polityki pieniężnej w 2023 r. było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP w 2023 r. wyniosło 30 punktów bazowych i było o 2 punkty bazowe niższe od odnotowanego w roku 2022. Głównym instrumentem wykorzystanym do realizacji celu operacyjnego były podstawowe operacje otwartego rynku polegające na regularnej emisji przez NBP 7-dniowych bonów pieniężnych. Za pomocą operacji podstawowych była absorbowana przeważająca część nadwyżek środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego względem rezerwy obowiązkowej. Uzupełniającą rolę w realizacji celu operacyjnego NBP pełniły dostrajające operacje otwartego rynku, system rezerwy obowiązkowej oraz operacje depozytowo-kredytowe. W 2023 r. utrzymywała się podwyższona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi, banki preferowały bowiem lokowanie części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością względem bonów pieniężnych NBP, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym. W 2023 r. NBP nie stosował strukturalnych operacji otwartego rynku polegających na skupie dłużnych papierów wartościowych. NBP nie reinwestował również środków pochodzących z wykupu papierów wartościowych nabytych przez bank centralny w latach 2020–2021 w ramach tego rodzaju operacji. W efekcie wartość nominalna portfela dłużnych papierów wartościowych w posiadaniu NBP spadła na koniec 2023 r. do 135 100 mln zł względem 136 200 mln zł odnotowanych na koniec roku 2022.

Szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, do ustawowych zadań NBP należy działanie na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego i ograniczenie ryzyka systemowego, bowiem stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem utrzymania stabilnego poziomu cen i zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie. Realizując te zadania NBP współdziała z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego w kraju, tj.: rządem, Komisją Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym. Potrzeba współdziałania wynika z uzupełniających się kompetencji ustawowych przyznanych tym instytucjom. Forum tej współpracy jest Komitet Stabilności Finansowej. W obszarze nadzoru makroostrożnościowego komitet działa pod przewodnictwem prezesa NBP. Narodowy Bank Polski zapewnia

analityczną i organizacyjną obsługę tego komitetu. Informacja działalności komitetu w zakresie nadzoru makroostrożnościowego za 2023 r. zostanie przekazana przez prezesa NBP na ręce marszałka Sejmu po jej przyjęciu przez komitet, co jest planowane w czerwcu bieżącego roku. NBP bierze udział w pracach komitetu w formule zarządzania kryzysowego, którym przewodniczy minister finansów. Prezes NBP jest również członkiem Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, a pracownicy NBP aktywnie uczestniczą w pracach tego gremium.

Przechodząc do omówienia działań NBP na rzecz stabilności finansowej, chciałabym podkreślić, że nasza ogólna ocena kondycji krajowego systemu finansowego i jego stabilności za ostatni rok jest pozytywna. Polski sektor bankowy pozostawał w 2023 r. stabilny i odporny na szoki. Prowadzone dwa razy w roku testy warunków skrajnych pokazują, że banki wykazywały wysoką zdolność do absorpcji strat przy utrzymaniu zdolności do świadczenia usług finansowych nawet w bardzo pesymistycznych scenariuszach makroekonomicznych. W 2023 r. głównym zagrożeniem dla stabilności finansowej pozostawało ryzyko prawne walutowych kredytów mieszkaniowych, jednak według oceny NBP jego natężenie zmniejszyło się. Ryzyko to jest skutecznie zarządzane przez banki, które od 3 lat tworzą odpowiednie rezerwy i aktywnie oferują klientom ugody. Koszty tych działań są wysokie i pozostaną takie w przyszłości, ale prawdopodobnie będą już istotnie niższe niż dotychczas.

Od kilku lat na ocenę stabilności krajowego systemu finansowego ma wpływ zmienność środowiska prawnego, w jakim funkcjonują banki. Są to m.in.: nowe inicjatywy legislacyjne, w szczególności dotyczące wakacji kredytowych. NBP wyraził sceptyczną opinię o przedłużeniu wakacji kredytowych na kolejny rok. Kredytobiorcy doświadczający trudności ze spłatą rat kredytowych mogą bowiem od dawna korzystać z finansowanego przez banki Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Co więcej, choć dostęp do wakacji kredytowych został ograniczony, to w ocenie NBP nadal umożliwia korzystanie z nich przez kredytobiorców, którzy nie wykazują problemów z obsługą swoich zobowiązań. Mimo wyzwań banki utrzymują znaczne nadwyżki kapitałowe, co stanowi o ich sile i odporności. W 2023 r. źródłem wzrostu kapitałów były wysokie nominalne zyski oraz emisje kwalifikowanych instrumentów dłużnych w celu wypełnienia wymogu MREL. Po okresie spowolnienia w roku 2022, w pierwszej połowie 2023 r. dynamika akcji kredytowej dla sektora niefinansowego zaczyna się stopniowo odbudowywać. Przewidujemy jednak, że w najbliższych 2 latach jej tempo nie będzie na tyle wysokie, aby relacja kredytu bankowego do PKB wzrosła z obecnych niskich poziomów około 35% PKB. Według naszej diagnozy przyczyną tego zjawiska należy upatrywać w niskim popycie na kredyt, a nie w niechęci do udzielania kredytów lub ograniczenia po stronie banków. Zadawalające jest również to, że osłabienie koniunktury gospodarczej w 2023 r. i wyższe koszty kredytu nie skutkowały wzrostem kosztów ryzyka kredytowego. Wskaźniki kredytów zagrożonych utrzymują się na poziomach niższych niż przed pandemią. Sytuacja taka powinna utrzymać się dzięki korzystnej sytuacji na rynku pracy, stosunkowo wysokiej zdolności firm do obsługi zobowiązań i wcześniejszej ostrożnej polityce kredytowej banków. Banki w Polsce wykazują również wysoką odporność na ryzyko płynności. Dzieje się tak między innymi z powodu wysokiego udziału finansowania gwarantowanymi depozytami detalicznymi, małej koncentracji podmiotowej depozytów oraz dużego portfela płynnych aktywów.

Szanowni państwo, Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej i jest jedyną w Polsce instytucją uprawnioną do wprowadzenia do obiegu banknotów i monet. NBP zapewnia tym samym bezpieczeństwo i płynność obrotu gotówkowego w Polsce. Przez cały rok 2023 sytuacja na rynku obrotu gotówkowego pozostawała stabilna. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu, łącznie z wartościami kolekcjonerskimi, według stanu na 31 grudnia 2023 r., wyniosła 377 500 mln zł, co oznacza wzrost o 8900 mln zł, czyli o 2,4%, w odniesieniu do stanu sprzed roku. Narodowy Bank Polski w 2023 r. płynnie i bez ograniczeń realizował zamówienia banków na gotówkę w pełnej strukturze nominalowej. Koszt emisji znaków pieniężnych wyprodukowanych na zlecenie NBP w 2023 r. wyniosły łącznie 513 300 tys. zł, z czego koszty emisji banknotów 235 200 tys. zł, a koszt emisji monet 278 100 tys. zł.

Koszty emisji znaków pieniężnych w 2023 r. były o 31,6% wyższe niż w roku poprzednim, w którym wyniosły 390 mln zł, co wynikało w głównej mierze z konieczności zwiększenia poziomu zapasów znaków pieniężnych po ich uszczupleniu w latach 2020–2022.

Narodowy Bank Polski emituje monety i banknoty o charakterze kolekcjonerskim, upamiętniając ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. W 2023 r. wyemitowano 25 rodzajów monet kolekcjonerskich oraz 1 banknot kolekcjonerski. Na szczególną uwagę zasługują wartości kolekcjonerskie poświęcone Mikołajowi Kopernikowi, w tym srebrna moneta o nominale 50 zł, a także polimerowy banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł, który w 2024 r. otrzymał prestiżową międzynarodową nagrodę. W 2023 r. Bank poszerzył usługę zamiany monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych. Klienci kolejnych banków uzyskali możliwość natychmiastowego uznania rachunków równowartością deponowanych monet za pomocą systemu blik. Łącznie w ubiegłym roku wymieniono 265 mln sztuk monet o wartości 152 mln zł.

Szanowni państwo, przechodząc do kolejnego obszaru działalności Narodowego Banku Polskiego, jakim jest zarządzanie rezerwami dewizowymi, należy odnotować, że w roku 2023 oficjalne aktywa rezerwowe Narodowego Banku Polskiego, obejmujące aktywa w walutach obcych oraz złoto monetarne, wzrosły o 18 900 mln euro i na koniec roku ich wartość w euro wyniosła 175 400 mln zł. Do ich wzrostu w największym stopniu przyczyniło się dodatnie saldo przepływów zewnętrznych oraz dochód z działalności inwestycyjnej. Obecna wielkość oficjalnych aktywów rezerwowych zapewnia zachowanie właściwego poziomu powszechnie stosowanych wskaźników adekwatności rezerw odzwierciedlających przede wszystkim potencjalne potrzeby polskiej gospodarki w sytuacjach kryzysowych. Podstawowym celem zarządzania rezerwami jest zapewnienie wysokiego stopnia bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz właściwej płynności. Dopiero po spełnieniu tych warunków Narodowy Bank Polski podejmuje działania zmierzające do podwyższenia dochodowości rezerw w długim okresie. Celowi temu służy zdywersyfikowana struktura walutowa i inwestycyjna. W 2023 r. rozpoczęto zakupy jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych ETF replikujących indeksy akcji na rynkach USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii. Na koniec poprzedniego roku stanowiły one 1,5% naszych rezerw walutowych, a na koniec I kwartału 2024 r. – 5,2% rezerw walutowych. Wysokość stopy zwrotu z rezerw zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych, w szczególności od poziomu rentowności i zmian cen instrumentów inwestycyjnych, a także od kształtowania się kursów walutowych. W 2023 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów wyniosła 4,7%. Jej wysoki poziom wynikał przede wszystkim z wysokiej rentowności instrumentów dłużnych w następstwie cyklu zacieśniania polityki pieniężnej prowadzonej przez banki centralne przez ostatnie 2 lata, równocześnie jednak dobre fundamenty makroekonomiczne Polski oraz stabilny krajowy system bankowy wspierały złotego. W efekcie aprecjacja złotego, mimo wysokiej stopy zwrotu z rezerw w walucie instrumentów, stopa zwrotu z rezerw obliczona w polskich złotych była ujemna i wyniosła minus 4,8%. Istotnym składnikiem oficjalnych aktywów rezerwowych Narodowego Banku Polskiego jest złoto monetarne. W 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuował zakupy złota zwiększając jego zasób o 130 t. Na koniec 2023 r. NBP posiadał 359 t złota, co stanowiło 12,3% oficjalnych aktywów rezerwowych. Warto przypomnieć, że w latach 2018–2023 Narodowy Bank Polski zakupił łącznie niemal 256 t złota. W 2024 r. Zarząd Narodowego Banku Polskiego podjął decyzję o dalszym zwiększaniu zasobu kruszcu, docelowo do 20% oficjalnych aktywów rezerwowych, czyli do blisko 600 t. Uczyni to Polskę jednym z największych dysponentów złota na świecie. Realizację tej decyzji rozpoczęto w kwietniu 2024 r. i do końca maja zakupiono 15 t kruszcu zwiększając jego zasób do 374 t.

Szanowni państwo, wspomniana aprecjacja złotego do walut obcych oraz koszty walki z inflacją przyczyniły się do tego, że NBP zakończył rok 2023 ujemnym wynikiem finansowym w kwocie minus 20 800 mln zł. Na wynik finansowy NBP złożyły się przede wszystkim: ujemny wynik z różnic kursowych na skutek umocnienia złotego do walut obcych NBP, odnotował ujemny wynik z tego tytułu w kwocie minus 31 mld zł. Wynik ten został częściowo skompensowany przychodami z całkowitego rozwiązania rezerwy

kursowej w kwocie 15 100 mln zł, ujemny wynik z prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie minus 20 600 mln zł, głównie na skutek poniesionych kosztów dyskonta od emitowanych przez NBP bonów pieniężnych, dodatni wynik zarządzania rezerwami walutowymi w kwocie 18 900 mln zł, głównie w związku z wyższą średnią rentownością papierów wartościowych na rynkach zagranicznych. Należy zaznaczyć, że straty banków centralnych nie są sytuacją nadzwyczajną. W 2023 r., głównie ze względu na utrzymujące się na świecie wyższe stopy procentowe, coraz więcej banków centralnych odnotowało ujemne wyniki finansowe. Przykładowo straty za rok 2023 ogłosiły banki centralne: USA – około 114 mld dolarów, Niemiec – 2,4 mld euro, Holandii – 1,1 mld euro, Szwajcarii ponad 3 mld franków szwajcarskich, a także Europejski Bank Centralny – 1,3 mld euro.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w ramach swoich ustawowych zadań Prezes NBP prowadzi rejestr działalności kantorowej i wydaje decyzję w sprawach dewizowych. W Polsce, według stanu na 31 grudnia 2023 r. działalność kantorową prowadziło 2288 przedsiębiorców za pośrednictwem 4521 kantorów. W 2023 r. NBP przeprowadził 757 kontroli. Nieprawidłowości ujawniono w 413 z nich, tj. w 55% przypadków. Wydano 7 decyzji administracyjnych o zakazie wykonywania działalności kantorowej w związku z niedopełnieniem warunków prowadzenia działalności określonej w ustawie – Prawo dewizowe. Wydano także 26 decyzji o nałożeniu kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Wszystkie nałożone kary administracyjne były karami pieniężnymi. Do ustawowych zadań NBP należy też organizowanie rozliczeń pieniężnych. Działania polegały przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunków międzybankowych oraz przygotowaniu i opiniowaniu odpowiednich regulacji prawnych. W 2023 r. NBP prowadził intensywne prace we współpracy z sektorem bankowym i podmiotami infrastruktury rynku finansowego na rzecz wprowadzenia w 2025 r. nowego systemu płatności RTGS w złotych, czyli SORBNET3, który zastąpi SORBNET2. Zmiana ta usprawni automatyzację procesów i monitoring płatności oraz umożliwi bankom krajowym i innym operatorom systemów płatności oraz systemów rozrachunków papierów wartościowych dostarczanie ich klientom bardziej innowacyjnych i konkurencyjnych usług. Ponadto w marcu 2023 r. wraz z wprowadzeniem przez Europejski Bank Centralny nowego systemu RTGS w euro Narodowy Bank Polski uruchomił jego krajowy komponent, system TARGET NBP. Analizowaliśmy także projekty aktów prawnych Unii Europejskiej, w tym ich potencjalny wpływ na najważniejsze systemy płatności i organizacji rozliczeń pieniężnych w Polsce. Projekty te dotyczyły w szczególności dostępu podmiotów niebankowych do tzw. systemów wyznaczonych, w tym systemów płatności, których operatorem jest NBP, poleceń przelewu natychmiastowego w euro, cyfrowego euro, oraz zasad świadczenia usług płatniczych. Narodowy Bank Polski nadzoruje także systemy płatności i schematy płatnicze, a także systemy rozliczeń i rozrachunków papierów wartościowych. W 2023 r. NBP na bieżąco monitorował działania infrastruktury płatniczej. Oprócz tego prowadzono ocenę funkcjonujących w Polsce systemów płatności pod kątem obowiązujących standardów międzynarodowych, w tym zakresie wymogów dotyczących cyberodporności. Od 29 września 2023 r., w wyniku wejścia w życie zmian ustawowych, zostały uchylone kompetencje Prezesa NBP do wydawania opinii w zakresie oceny sposobu świadczenia przez krajowe instytucje płatnicze usługi acquiringu, czyli pośrednictwa w autoryzacji płatności bezgotówkowych. Kompetencje w tym obszarze przejęła Komisja Nadzoru Finansowego.

Szanowni państwo. W ramach obsługi Skarbu Państwa Narodowy Bank Polski prowadził bankową obsługę rachunków budżetu państwa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. NBP prowadził 29 tys. rachunków bankowych w złotych i w walutach obcych dla około 3 tys. klientów. W 2023 r. w systemie informatycznym NBP, w którym są obsługiwane rachunki bankowe budżetu państwa, przetworzono 149 mln operacji. Na rachunki prowadzone w tym systemie w 2023 r. wpłynęło około 5 bln zł i 32 mld euro. Po stronie wypływów odnotowano analogiczną kwotę w złotych oraz 18 mld euro. Jako agent finansowy rządu NBP prowadził także obsługę zobowiązań i należności

zagranicznych budżetu państwa z tytułu 44 pożyczek udzielonych polskiemu rządowi przez instytucje międzynarodowe, 79 gwarantowanych przez rząd pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym, udziału Polski w 9 międzynarodowych instytucjach bankowych i finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji bankowej.

Szanowni państwo, Narodowy Bank Polski w ramach swoich uprawnień ustawowych pozyskuje dane statystyczne dotyczące sektora bankowego, innych instytucji finansowych oraz podmiotów z sektora niefinansowego. Zbierane informacje są wykorzystywane do prowadzenia polityki pieniężnej, oceny stabilności finansowej, a także analiz makroostrożnościowych i badań nierównowagi zewnętrznej. Służą także do opracowania licznych publikacji, są przedmiotem wymiany danych z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego, a także są przekazywane do instytucji i organizacji międzynarodowych. Z danych pozyskiwanych przez NBP z sektora bankowego korzysta również Komisja Nadzoru Finansowego do oceny sytuacji finansowej tego sektora oraz realizacji norm nadzorczych. Poza realizacją standardowych zadań statystycznych w 2023 r. NBP dostosował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w zakresie sprawozdawczości ostrożnościowej. Rozwijał także metody weryfikacji danych sprawozdawczych oraz wdrażał nowoczesne metody gromadzenia i udostępnienia danych. Narodowy Bank Polski prowadził również badania procesów migracyjnych. Oddziały okręgowe NBP przeprowadziły kolejne badanie wśród przebywających w Polsce obywateli Ukrainy. Była to kontynuacja prac podjętych w 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Celem badania było oszacowanie aktualnej sytuacji ekonomicznej przebywających w Polsce uchodźców wojennych oraz osób, które przyjechały przed wybuchem wojny w celach ekonomicznych.

Szanowni państwo. Realizację podstawowych zadań banku centralnego wspiera prowadzona przez NBP edukacja ekonomiczna skierowana do różnych grup społecznych, w szczególności do środowisk szkolnych. Działalność ta polega na inicjowaniu i realizacji działań własnych oraz dofinansowaniu projektów edukacyjnych zgłaszanych przez podmioty zewnętrzne, wybierane z uwzględnieniem kilkuetapowej procedury oraz celów działalności edukacyjnej NBP i wyników realizowanych badań. W 2023 r. projektami edukacyjnymi zostało objętych blisko 220 tys. uczniów oraz 3,5 tys. nauczycieli. Wśród dofinansowanych i zrealizowanych projektów znalazły się m.in.: zajęcia edukacyjne, warsztaty, szkolenia, konkursy, konferencje, kursy, filmy edukacyjne, publikacje książkowe, internetowe. Dużą wartość edukacyjną miały wspierane od lat olimpiady, w których wzięło udział ponad 32 tys. uczniów oraz studia podyplomowe, w których uczestniczyło ponad 100 słuchaczy. W ubiegłym roku NBP zrealizował trzecią edycję ogólnopolskiego programu „Złote Szkoły NBP” skierowanego do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którego celem jest rozwijanie kompetencji ekonomicznych młodego pokolenia. Wzięło w nim udział ponad 173 tys. osób z 406 szkół, a 267 placówek uzyskało tytuł Złotej Szkoły NBP. Przy okazji działalności edukacyjnej nie można nie wspomnieć o działającym już ósmy rok Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira Skrzypka, które niezmiernie cieszy się dużym zainteresowaniem zwiedzających. W 2023 r. ekspozycję odwiedziło ponad 125 tys. osób. W zbiorach Centrum Pieniądza NBP znajduje się wiele unikatowych eksponatów, głównie z dziedziny numizmatyki, prezentowanych w nowoczesny sposób. Co ważne, oferta jest sukcesywnie powiększana o nowe kolekcje, tematy oraz formę zajęć edukacyjnych. Dla zwiedzających przygotowano audioprzewodniki dostępne w języku polskim, angielskim, rosyjskim, francuskim, a w ubiegłym roku również w języku ukraińskim. W związku z przypadającą w 2024 r. 100. rocznicą utworzenia Banku Polskiego SA i wprowadzenia złotego do obiegu, przygotowano mobilną wystawę edukacyjną związaną z historią powstania Banku Polskiego SA i pierwszymi emisjami złotego w 20-leciu międzywojennym.

Szanowni państwo, w 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi, w tym wspierając działania na rzecz pomocy Ukrainie w związku z rosyjską agresją na ten kraj. NBP utrzymywał zaangażowanie w międzynarodowe działania na rzecz czasowego zwiększenia zasobów finansowych Międzynarodowego Funduszu Walutowego umożliwiające szybką

reakcję Funduszu na ewentualne kryzysy finansowe. W ramach współpracy NBP pozostał członkiem Nowych Porozumień Pożyczkowych tzw. NAB i utrzymywał gotowość do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej około 3100 mln euro. Na koniec 2023 r. ze środków NAB fundusz wykorzystał blisko 3200 tys. euro. Narodowy Bank Polski był również stroną umowy pożyczkowej dwustronnej na rzecz MFW o wartości 2700 mln euro. Do tej pory Fundusz nie skorzystał ze środków z tej pożyczki. Środki udostępniane MFW, zarówno w ramach NAB, jak i pożyczki dwustronnej, zachowują status rezerw walutowych. W 2023 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów Unii Europejskiej, w tym Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, komitetów i grup roboczych instytucji unijnych, m.in. Rady Unii Europejskiej oraz Komisji Europejskiej, oraz w nieformalnym posiedzeniu Rady ECOFIN.

NBP był zaangażowany w pracę nad unijnymi aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie sektora finansowego. Obejmowały one m.in.: nowelizacje dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych. Narodowy Bank Polski uczestniczył także w pracach nad nowymi projektami unijnych aktów prawnych. Najważniejsze z nich dotyczyły: reformy ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów, stanowiących część działań związanych z dokończeniem budowy Unii Bankowej, rewizji unijnych przepisów dotyczących usług płatniczych na rynku wewnętrznym oraz nowelizacji przepisów w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne. Narodowy Bank Polski uczestniczył w debacie ekonomicznej także poprzez organizację konferencji, seminariów międzynarodowych. W 2023 r. NBP zorganizował 9 konferencji międzynarodowych, które gromadzą najwyższych rangą przedstawicieli banków centralnych, międzynarodowych organizacji finansowych i ekspertów ekonomicznych z Polski i świata, wspierając rozwój rozwiązań ekonomicznych odpowiadających na najważniejsze wyzwania polityki gospodarczej kraju i Europy. Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne europejskie banki centralne, prowadził współpracę techniczną na rzecz banków centralnych państw przechodzących transformację gospodarczą. W 2023 r. w ramach programów współpracy technicznej NBP zrealizował 78 przedsięwzięć takich jak: seminaria, wizyty studyjne, wideokonferencje, w których wzięło udział 109 osób z 10 banków centralnych. W 2023 r. większość działań pomocowych NBP została skierowana do Narodowego Banku Ukrainy i obejmowała konsultacje merytoryczne, wsparcie rzeczowe i finansowe oraz działania mające na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania Europejskiego Banku Centralnego oraz stabilności finansowej i płatniczej w regionie. Dziękuję państwu za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani prezes.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli. Bardzo proszę.

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli Michał Jędrzejczyk:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Jędrzejczyk Michał wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli. Przede wszystkim, w pierwszej kolejności, chciałbym podkreślić, że Najwyższa Izba Kontroli nie w pełni podzieliła ocenę, która została zaprezentowana przez panią wiceprezes Narodowego Banku Polskiego zarówno w zakresie wykonania założeń polityki pieniężnej, jak też funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego. Tutaj dokonaliśmy oceny opisowej. Nie było oceny pozytywnej. Wszystkie nasze ustalenia w sposób szczegółowy zawarliśmy w wystąpieniach pokontrolnych, natomiast w analizie wykonania budżetu państwa w rozdziale 11 w sposób szczególny odnieśliśmy się do założeń polityki pieniężnej. Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, jeszcze tylko dodam, że argumenty i stanowisko pani wiceprezes było podnoszone na Kolegium Najwyższej Izby Kontroli i nie znalazło żadnego poparcia, i wszystkie te argumenty zostały odrzucone. Natomiast, jeżeli pan przewodniczący pozwoli, chciałbym oddać głos pani dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów, która w sposób szczegółowy odniesie się do naszych ustaleń. Bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszekiewicz:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo posłowie, Najwyższa Izba Kontroli, jak co roku, w celu realizacji swojego konstytucyjnego obowiązku przeprowadziła kontrolę wykonania założeń polityki pieniężnej. Wyniki kontroli zostały przedstawione w analizie, tak jak już wspomniał pan prezes, natomiast drugim obszarem, który jest poddawany corocznie badaniu przez Najwyższą Izbę Kontroli w Narodowym Banku Polskim są zagadnienia związane z bankową obsługą budżetu państwa w 2023 r. przez Narodowy Bank Polski. W tym roku tematyka tej kontroli została uzupełniona o badanie wybranych kosztów działania Narodowego Banku Polskiego poniesionych w 2023 r.

Kontrola wykonania założeń polityki pieniężnej została przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli w okresie od stycznia do kwietnia 2024 r., a jej wyniki zostały przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa Narodowego Banku Polskiego, do którego prezes Narodowego Banku Polskiego wniósł zastrzeżenia, które zostały rozpatrzone przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli i zaprezentowane dzisiaj są już ostatecznymi ustaleniami. W zastrzeżeniach do wystąpienia pokontrolnego prezes Narodowego Banku Polskiego, tak jak w latach poprzednich, wniósł m.in. o wykreślenie wniosków pokontrolnych, podnosząc że w świetle art. 227 Konstytucji ustalanie i realizowanie polityki pieniężnej należy do sfery, która objęta jest niezależnością Narodowego Banku Polskiego, określoną i zagwarantowaną konstytucyjnie. Prezes wskazał przy tym, że przedstawianie przez NIK w wystąpieniu pokontrolnym wniosków odnoszących się do realizacji wyłącznych kompetencji Narodowego Banku Polskiego stanowi formę instrukcji przedstawianej przez NIK właśnie bankowi centralnemu. Powołał tutaj fakt, że Europejski Bank Centralny zwraca uwagę na kwestię zakresu kontroli NIK w kontekście ewentualnego problemu braku niezależności Narodowego Banku Polskiego. Najwyższa Izba Kontroli podtrzymała swoje stanowisko w tym zakresie wyrażane już od 2 lat, ponieważ konstytucja stwarza Narodowemu Bankowi Polskiemu gwarancję niezależności, jednak nie oznacza to wyłączenia działalności tego banku spod kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Kompetencje Izby zostały określone w art. 203 Konstytucji RP, w którym wyraźnie wskazano, że Izba kontroluje działalność między innymi organów administracji rządowej, a więc i Narodowego Banku Polskiego, z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, a poza tym, że Najwyższa Izba Kontroli przedkłada Sejmowi analizę wykonania założeń polityki pieniężnej. Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika uprawnienie Najwyższej Izby Kontroli do kontroli przedmiotowej działalności Narodowego Banku Polskiego. Przedstawianie również wniosków pokontrolnych jest także usankcjonowanym w ustawie o Najwyższej Izbie Kontroli instrumentem przysługującym Izbie w celu realizacji konstytucyjnych i ustawowych funkcji. Ponadto ani przepisy ustawy zasadniczej ani przepisy ustawy o NIK nie zawierają jakichkolwiek odstępstw w zakresie procedury kontrolnej wobec Narodowego Banku Polskiego. Zauważyć należy ponadto, że podważanie uprawnień Najwyższej Izby Kontroli do przeprowadzenia kontroli we wskazanym podmiocie stanowi próbę zakwestionowania istniejącego ładu ustrojowego i hierarchii przepisów ustawy zasadniczej, a sam Narodowy Bank Polski nigdy nie podejmował żadnych działań w celu zmiany przedmiotowych przepisów. Biorąc pod uwagę wszystkie przedstawione argumenty, Kolegium Izby, jak już wspomniałam, podtrzymało stanowisko w przedmiocie uprawnień Izby do kontroli polityki pieniężnej i formułowania na jej podstawie ocen i wniosków.

Najwyższa Izba Kontroli po przeprowadzonej kontroli sformułowała opisową ocenę wykonania w 2023 r. założeń polityki pieniężnej. Ocena taka stosowana jest przez Izbę wtedy, gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej ani dla oceny negatywnej. W założeniach polityki pieniężnej na 2023 r. ustalone zostało, że głównym celem polityki było utrzymywanie się w średnim okresie inflacji na poziomie 2,5% z odchyleniem ± 1 punkt procentowy. W 2023 r. wskaźnik inflacji obniżył się co prawda z 18,4% w lutym do 6,2% w grudniu, było to jednak w głównej mierze wynikiem korzystnego kształtowania się niezależnych od polityki pieniężnej czynników zewnętrznych, głównie

wygaszenia efektów szoków zewnętrznych spowodowanych zbrojną agresją w Ukrainie. W całym 2023 r. ogłaszane co miesiąc wskaźniki wzrostu cen towarów i usług kształtowały się powyżej dopuszczalnego przedziału odchyień od polityki pieniężnej, a średnioroczny wskaźnik wyniósł 11,4% i był o blisko 9 punktów procentowych wyższy od zakładanego. W grudniu 2023 r. wskaźnik inflacji CPI kształtował się ciągle o 2,7 punktu procentowego powyżej górnej granicy przedziału odchyień. Najwyższa Izba Kontroli kolejny raz podkreśla, że przyjęcie w założeniach polityki pieniężnej założenia realizacji celu inflacyjnego w średnim okresie, bez precyzyjnego określenia pojęcia średniego okresu, nie tylko utrudnia ocenę realizacji założeń polityki pieniężnej, ponieważ zawsze można określić w taki sposób średni okres, aby na jego końcu inflacja była w celu, powoduje również obniżenie znaczenia realizacji celu inflacyjnego w okresie bieżącym. Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje potrzeby elastyczności w podejściu do osiągnięcia celu inflacyjnego, jednak elastyczność powinna oznaczać dążenie do minimalizacji odchyień od założonego celu inflacyjnego. Przez pierwsze 8 miesięcy Narodowy Bank Polski prowadził politykę pieniężną ukierunkowaną na realizację podstawowego celu, pozostawiając stopy procentowe na niezmiennym poziomie od września 2022 r., gdzie stopa referencyjna wynosiła 6,75%. Rada przyjmowała, że główna przyczyna wysokiej inflacji wynikała z trwałości i skali oddziaływania wcześniejszych szoków pozostających poza wpływem polityki pieniężnej i oczekiwała, iż wcześniejsze zacieśnienie polityki pieniężnej będzie skutkowało obniżeniem inflacji do celu inflacyjnego. Takie nastawienie było uzasadnione prognozami wskazującymi na spadek wskaźnika w kolejnych miesiącach, który jednak w odległym, około 2-letnim horyzoncie prognoz, kształtował się powyżej górnego proggu odchyień od celu inflacyjnego. We wrześniu 2023 r. Rada Polityki Pieniężnej zmieniła to nastawienie i dokonała najwyższej od 14 lat obniżki stóp procentowych o 0,75 punktu procentowego, a w październiku o kolejne 0,25 punktu procentowego. Podjęcie tych decyzji wiązało się ze zmianą sposobu postrzegania procesów inflacyjnych w oparciu o krótkoterminowe prognozy zawierające mniej optymistyczne dane o koniunkturze i gospodarce, co mogło świadczyć o niższym ryzyku dla kształtowania się podwyższonej inflacji, mimo tego, że prognozy długoterminowe przewidywały w tym czasie, że inflacja wróci do celu dopiero w IV kwartale, ale 2025 r. Narodowy Bank Polski nie uzasadnił w przekonujący sposób takiej zmiany nastawienia w postrzeganiu procesów inflacyjnych. Bez uzasadnienia pozostała też kwestia niespotykanie dużej skali obniżki stóp procentowych z września 2023 r. Ponadto w ocenie Najwyższej Izby Kontroli decyzje o obniżkach, a w szczególności o istotnej skali obniżki we wrześniu 2023 r., były niespójne z wcześniejszymi komunikatami przewodniczącego Rady Polityki Pieniężnej zarówno odnośnie czasu, jak i warunków, od których uzależniona była decyzja o obniżkach stóp procentowych, a w szczególności zapowiedzi, iż obniżki mogą nastąpić, gdy inflacja spadnie poniżej 10%. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w tej sytuacji istnieje wątpliwość, czy Rada w swoich decyzjach z września i października 2023 r. opierała się na danych odnoszących się do realizacji głównego celu polityki pieniężnej czy też uwzględniała w swoich decyzjach inne przesłanki, na które wprost nie wskazywała. W konsekwencji łagodzenie polityki pieniężnej mogło ograniczać lub opóźniać realizację podstawowego celu polityki pieniężnej, czyli utrzymania stabilnego poziomu cen.

Zarząd Narodowego Banku Polskiego w 2023 r. zrealizował operacyjny cel polityki pieniężnej polegający na utrzymaniu krótkoterminowych stóp procentowych na rynku międzybankowym w pobliżu stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego. Skutecznie wykorzystał do tego celu operacje otwartego rynku, operacje depozytowo-kredytowe oraz system rezerwy obowiązkowej. W związku ze stwierdzonymi w czasie kontroli przeprowadzonej w Narodowym Banku Polskim nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli między innymi wnioskuje o podjęcie skutecznych działań mających na celu zapewnienie spójności pomiędzy komunikatami Rady Polityki Pieniężnej a późniejszymi działaniami w ramach prowadzonej polityki pieniężnej.

Drugim obszarem badań kontroli Najwyższej Izby Kontroli była bankowa obsługa budżetu państwa i niektórych jednostek sektora finansów publicznych przez Narodowy Bank Polski oraz wybranych kosztów działania Narodowego Banku Polskiego w 2023 r.

Narodowy Bank Polski w sposób prawidłowy wykonywał bankową obsługę budżetu państwa, terminowo i rzetelnie realizował złożone przez ministra finansów polecenia przelewów oraz prawidłowo naliczał i przekazywał na rachunki depozytów, odsetki od lokat złotych i walutowych. W zakresie wybranych kosztów działania Narodowego Banku Polskiego Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę kosztów wynagrodzeń oraz kosztów działalności informacyjnej i promocyjnej poniesionych w 2023 r. Określone w planie finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2023 limity kosztów wynagrodzeń oraz działalności informacyjnej i promocyjnej nie zostały przekroczone, niemniej jednak Najwyższa Izba Kontroli wskazała na nieprawidłowości w kontrolowanych obszarach, między innymi dotyczących: nieokreślenia przez Narodowy Bank Polski w regulacjach wewnętrznych zasad postępowania i działań naprawczych w przypadku przekroczenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia zasadniczego oraz maksymalnej wysokości wynagrodzenia całkowitego pracowników Narodowego Banku Polskiego. Na koniec 2023 r. Bank zidentyfikował dwa przypadki przekroczenia maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego w dwóch kategoriach zaszeregowania. W jednym przypadku przekroczenie limitu nadal się utrzymuje i nie są podejmowane działania w celu dostosowania jego wynagrodzenia do wyznaczonego limitu, natomiast przed rozwiązaniem umowy z drugim z pracowników, również nie podjęto stosowanych działań. Nieokreślenie zasad postępowania i działań naprawczych w przypadku przekroczenia limitów zasadniczo wpływa na ich skuteczność. Po drugie, przyznawanie prezesowi Narodowego Banku Polskiego wiceprezesowi, pierwszemu zastępcy prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezesowi Narodowego Banku Polskiego nagród niezależnie od wyników osiąganych przez Narodowy Bank Polski i efektów ich działań wpływających na wykonanie celów polityki pieniężnej, na które to nagrody w 2023 r. wydatkowano środki w łącznej wysokości 1 912 600 zł. Nagrody były wypłacone każdorazowo...

Głos z sali:

Mamy głosowania za 4 minuty.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Zrobimy przerwę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Będę musiał zrobić przerwę. Bardzo przepraszam. Czy pani dyrektor jeszcze... Jesteśmy już przy końcu czy...

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszekiewicz:

Jesteśmy przy końcu.

Głos z sali:

Za 2 minuty głosowanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Mamy głosowania. Bardzo państwa przepraszam.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszekiewicz:

Rozumiem.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Zrobimy to później.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Konkluzję zrobimy po przerwie, która, mam nadzieję, nie potrwa dłużej niż 15 minut.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszekiewicz:

Jasne. Oczywiście.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Mamy głosowania na posiedzeniu Sejmu. Przepraszam państwa bardzo, a wszystkich posłów, członków Komisji zapraszam na posiedzenie po głosowaniach.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Wznawiamy posiedzenie Komisji. Bardzo państwa przepraszam za przerwę, ale planując to posiedzenie nie byliśmy w stanie przewidzieć, że będziemy mieli głosowanie. Jeszcze raz przepraszam.

Panią dyrektor proszę o kontynuację. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszek:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, kontynuując omawianie drugiego obszaru kontroli w zakresie bankowej obsługi budżetu państwa i niektórych jednostek sektora finansów publicznych przez Narodowy Bank Polski, kontynuuję omówienie stwierdzonych nieprawidłowości. Drugi obszar, gdzie stwierdziliśmy nieprawidłowości, dotyczył przyznawania kierownictwu, prezesowi, wiceprezesom, nagród niezależnie od wyników osiąganych przez Narodowy Bank Polski i efektów ich działań wpływających na wykonywanie celów polityki pieniężnej, na które przeznaczono ponad 1 000 900 zł. Nagrody były wypłacone każdorazowo po zatwierdzeniu przez zarząd Banku sprawozdania z realizacji planu finansowego Narodowego Banku Polskiego oraz analizy wykonania planu finansowego na koniec poszczególnych kwartałów. Dokumenty te nie zawierają oceny zaangażowania w wykonywanie zadań, lecz dane ilościowe na temat wykonania poszczególnych pozycji planu finansowego określonych właśnie w tym planie. Przyjęcie kwartalnego sprawozdania nie było uzależnione od wyniku jaki osiągnie Bank. Sprawozdania były przyjmowane zarówno, gdy poziom inflacji odbiegał od celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego, jak i gdy Bank notował ujemne wyniki finansowe, odbiegające od planu finansowego. Oznacza to de facto, że nagrody zarówno prezesa, jak i wiceprezesów są ustalone z góry, niezależnie od wyników osiąganych przez Narodowy Bank Polski, tj. bez oceny ich wymiernego zaangażowania w realizację zadań określonych w ustawie o Narodowym Banku Polskim.

Kolejną nieprawidłowością był brak określenia w regulacjach wewnętrznych Narodowego Banku Polskiego podmiotu przyznającego nagrodę prezesowi Narodowego Banku Polskiego. Prezes Banku podniósł, że nagrody przyznaje mu zarząd Banku, jednakże w ustawie o Narodowym Banku Polskim oraz w regulacjach wewnętrznych Banku nie określono w żaden sposób kto przyznaje nagrodę prezesowi. Praktycznie przyznanie i wypłata nagrody dla prezesa odbywały się na podstawie przygotowanej w Departamencie Kadr notatki dla dyrektora Departamentu Kadr w sprawie nagrody dla prezesa za dany kwartał, która zawierała informację, że spełnione zostały warunki uruchomienia środków przeznaczonych na nagrodę dla prezesa za dany kwartał. Następnie przedmiotową notatkę akceptował dyrektor tego departamentu i na tej podstawie dokonywano wypłaty środków. Czyli faktycznie o przyznaniu i wypłacie nagrody prezesowi decydował podlegający mu bezpośrednio dyrektor Departamentu Kadr.

Kolejnym obszarem było niewywiązanie się z obowiązku terminowego udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Narodowego Banku Polskiego informacji o wynagrodzeniach w Narodowym Banku Polskim w 2023 r. Obowiązek taki wynika z art. 66 ust. 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim, z którego wynika, że Narodowy Bank Polski powinien publikować te dane do dnia 31 marca 2024 r., a faktycznie pojawiły się one na stronie w dniu 3 kwietnia.

Kolejnym obszarem było nieprzeprowadzenie, na etapie planowania kampanii informacyjnych i promocyjnych przez Narodowy Bank Polski, analiz rynku i docelowych grup odbiorców pod kątem ich wiedzy, świadomości o zagadnieniach stanowiących przedmiot kampanii informacyjnych i promocyjnych prowadzonych przez Narodowy Bank Polski. Po zakończeniu tych kampanii Bank nie dokonywał ewaluacji ich skuteczności i efektywności, a przyczyną takiego stanu był brak określenia mierzalnych wskaźników realizacji celów i sposobu ich monitorowania na etapie planowania kampanii informacyjnych i promocyjnych. W związku z tymi zidentyfikowanymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wnioski m.in. dotyczące opracowania i wdrożenia regulacji wewnętrznych w obszarze wynagrodzeń. Dziękuję państwu bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor.

Czy pan prezes Najwyższej Izby Kontroli chciałby jeszcze zabrać głos?

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli Michał Jędrzejczyk:

Panie przewodniczący, jesteśmy gotowi do dyskusji i otwarcia na pytania. Jeżeli takie pytania są, to z chęcią odpowiemy na wszystkie pytania i wątpliwości. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Zatem otwieram dyskusję. Bardzo proszę, kto chciałby zabrać głos?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jak nie ma, to ja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pani Krystyna Skowrońska, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Na sam początek chciałabym stwierdzić, że po prezentacji informacji dotyczącej sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego, złożonego przez panią prezes, a opinią Najwyższą Izby Kontroli jest dysonans w tej sprawie, który wszyscy chyba na tej sali zauważyli. W tym zakresie chciałabym sformułować niektóre pytania. W całej rozciągłości zgadzam się z opinią, którą sformułowała Najwyższa Izba Kontroli w sprawie sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego i realizacji założeń polityki pieniężnej.

Zaczynając od określenia średniookresowego terminu, w którym oceniana jest wysokość inflacji i realizacja tego zadania i tego celu inflacyjnego przez Narodowy Bank Polski, zgłaszałam to wcześniej, i myślę, że jeżeli ktokolwiek prześledzi sobie informację na ten temat, może to pokazać. Przy prezentacji założeń, ale i przy przedkładaniu sprawozdania widzimy ten dysonans. Widzieliśmy go wcześniej, widzimy dzisiaj. Chciałabym powiedzieć, że dzisiaj niestety w prezentacji przez panią prezes Narodowego Banku Polskiego otrzymaliśmy informację, która była wygodna do zaprezentowania. Po pierwsze, nie było informacji z państwa strony, która powinna kończyć sprawozdanie z działalności NBP, tj. objaśnienia straty w wysokości przeszło 20 mld zł i przyczyn jej powstania...

Poseł Patryk Wicher (PiS):

Przecież były.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

...i przyczyn jej powstania. Chciałabym powiedzieć...

Poseł Patryk Wicher (PiS):

Przecież było.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

...że brakuje pełnej informacji na temat dyskonta emitowanych papierów wartościowych i podjętej działalności. Dlaczego mówię, że nie było? Dlatego, że chyba w miesiącu wrześniu państwo wskazywali, że zysk Narodowego Banku Polskiego będzie wynosił 8 mld zł. Zatem nie mamy informacji co stało się pomiędzy pierwszą informacją dotyczącą wypracowania zysku przez Narodowy Bank Polski a późniejszym okresem. Uprzejmie poprosiłabym o pełną informację na temat tego, jak państwo realizowali to zadanie, jak przebiegało dyskonto emitowanych papierów wartościowych, że jest taka rozbieżność pomiędzy pierwszym komunikatem a ostatecznym wynikiem, który państwo przedstawiają. Myślę, że pani prezes nie poinformowała również jak wyglądało badanie sprawozdania finansowego i jaka jest konkluzja podmiotu, który badał to sprawozdanie.

I teraz do poszczególnych założeń, to znaczy sprawa dotycząca inflacji. Wskazano nam... Pani prezes powiedziała, że poziom inflacji za miesiąc maj nie obejmuje okresu – to może być informacja dodatkowa – ale nie obejmuje ten okres czasu, o którym dzisiaj mówimy, czyli roku 2023, tak jak w informacji Najwyższej Izby Kontroli wskazanie tej rozbieżności, czy kształtowanie się stóp... Kształtowanie się inflacji przebiega istotnie

różnie w stosunku do raportu Najwyższej Izby Kontroli. A zatem nie możemy przyjąć okresu kwietnia, gdzie zupełnie inne były dane dotyczące inflacji, miesiąca maja, zrealizowania celu inflacyjnego. To jest pierwsza rzecz.

Druga, bardzo istotna rzecz, to jest sprawa tego, że uwagi dotyczące nieprawidłowego kierowania albo funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego zostały sformułowane w związku z wnioskiem o Trybunał Stanu, który został złożony 23 maja 2024 r., gdzie pojawiają się uwagi dotyczące działalności prezesa Narodowego Banku Polskiego. One są istotnymi, ważnymi elementami, które w sposób chyba ważny korelują z przyjętym sprawozdaniem. W żaden sposób nie ma mowy o stosunku jaki państwo posiadają do tego dokumentu od maja do dzisiaj.

Sprawa dotycząca wynagrodzeń jest dla nas ze wszech miar bulwersująca. Mówimy o podstawie prawnej, to rzecz pierwsza i ważna, sposobu przyznawania nagród dla prezesa i członków zarządu. W tym zakresie warto podkreślić: w I kwartale trzykrotność wynagrodzenia prezesa, w drugim trzyipółkrotność, w trzecim czterokrotność, tak aby zamknąć się w IV kwartale czteroipółkrotności wynagrodzenia. To jest rzecz, która jest rzeczą niezwykle bulwersującą.

I mamy jeszcze element, o którym warto byłoby porozmawiać, to jest sprawa edukacji ekonomicznej, na którą wydali państwo znaczące środki. Chcę zapytać albo poprosić o dodatkowe informacje dotyczące uruchamiania tych konkursów, sprawdzania efektywności i ich podsumowania.

Jeśli jestem jeszcze przy głosie, to mamy informacje dotyczące poszczególnych posiedzeń Rady Polityki Pieniężnej, głosowania w sprawie podwyższenia stóp procentowych NBP. W tym przypadku również posiadamy informację, że 5 września u.br. w sprawie ustaleń założeń polityki pieniężnej na rok 2024, to jest ważne, że nie mamy żadnego komentarza, niemniej jednak znamy sposób głosowania. Przy żadnej z przedstawionych informacji w sprawie podwyższenia stóp Narodowego Banku Polskiego nie mamy żadnego komentarza, poza sposobem głosowania. W przeszłości bywały uchwały... Rozumiem tylko, że część osób, która jest wymieniona, głosowała przeciwko, część głosowała za, i taki mamy komentarz. Dla mnie jednak jest istotne, w sprawie dotyczącej ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2024, przynajmniej takie naszym zdaniem powinny być opisane i podane do wiadomości. Najwyższa Izba Kontroli...

Członek zarządu Narodowego Banku Polskiego Artur Soboń:

Ale co powinno być podane do wiadomości?

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Podane do wiadomości, dlaczego państwo, którzy byli przeciwko ustaleniom założeń polityki pieniężnej... Głosy przeciw. Uzasadnione głosy przeciw. No bo chcielibyśmy wiedzieć...

Członek zarządu NBP Artur Soboń:

Który z członków Rady Polityki Pieniężnej jak głosował?

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Wiemy, który jak głosował. Gdyby członek zarządu, pan Artur Soboń popatrzył, to tę informację mamy, ale do niektórych, a przynajmniej istotnych, takich jak ustalenia założeń polityki pieniężnej, warto byłoby, poza samym komunikatem kto jak głosował, jakie były argumenty, tak abyśmy mogli sobie wyrobić stanowisko na temat argumentów czy podzielamy te argumenty czy nie podzielamy, a potem zderzyć ewentualnie z materiałem, który będzie mówił o realizacji założeń polityki pieniężnej w roku 2024. Są to elementy, które po części zostały podzielone we wniosku o Trybunał Stanu dla prezesa NBP, część tych argumentów jest takich, jakimi w swojej opinii dzielił się wiceprezes i pani dyrektor z Najwyższej Izby Kontroli. Nasze stanowisko jest krytyczne, przynajmniej wypowiadam się w swoim imieniu. Uważam, że państwo, i ten materiał, który państwo robicie, a szczególnie wynik finansowy, i komunikacja o tym jak będzie wyglądał wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego, było zdecydowanie realizowane na polityczne zapotrzebowanie, a to właśnie państwo mówicie o niezależności. Państwo próbujecie powiedzieć, że organ konstytucyjny, który bada państwa sprawozdania finansowe

i dokonuje kontroli, czyli Najwyższa Izba Kontroli, zdaniem państwa, narusza w tym zakresie niezależność Narodowego Banku Polskiego. Nie odczuwamy takich wątpliwości, jakie są formułowane przez Narodowy Bank Polski. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Słów parę, bo w jakiejś mierze czuję się wywołany do tablicy przez panią przewodniczącą w związku z wnioskiem do Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej o postawienie przed Trybunałem Stanu prezesa NBP. Chciałbym podziękować Najwyższej Izbie Kontroli za materiał, bo w sumie jest on zbieżny w znacznej mierze z wnioskiem, który skierowaliśmy i który będzie procedowany w Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej. Ten materiał z pewnością będzie stanowił bardzo cenne uzupełnienie wniosku. Porażające są ustalenia Najwyższej Izby Kontroli. Nie będę dzisiaj zadawał szczegółowych pytań. Mam nadzieję, że będę miał okazję w ramach posiedzenia Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej zadawać pytania panu prezesowi i uzyskiwać na nie odpowiedź. Natomiast w jakiejś mierze, i to chciałbym podkreślić, jeśli chodzi o wykonanie założeń polityki pieniężnej, to mamy konsekwencję tego, o czym dyskutujemy już od co najmniej kilku lat, że, jak pani prezes zgrabnie zauważyła, te założenia ewaluują w kierunku coraz większej doskonałości i uniwersalności, i w zasadzie czego byście państwo nie zrobili, to się w ramach tych założeń mieści – bo w założeniach podstawowych konkretów brak, od celu inflacyjnego poczynając, kończąc na wykorzystaniu instrumentów będących w posiadaniu Narodowego Banku Polskiego. Jednak, jak powiedziałem na wstępie, w żaden sposób nie mieści się to wszystko w założeniach, jak by się mogło wydawać, ale jednak na moje oko nie mieści się motywowana politycznie decyzja z września 2023 r. o obniżeniu stóp procentowych. Nie ma żadnego merytorycznego uzasadnienia dla decyzji z września, poza chęcią zjednania sobie wyborców obniżeniem stóp procentowych, kosztem obsługi kredytów – powtórka wrześniowa. Moim zdaniem nie ma żadnego uzasadnienia, nie było go, Rada Polityki Pieniężnej nie podała do publicznej informacji, a próby wyjścia – tak naprawdę dowodzi to także materiał NIK i kontrola – nie znajdują potwierdzenia w faktach. Podobnie umotywowana decyzja dotycząca... informacja pana prezesa NBP na temat zysku. Ja rozumiem, i my rozumiemy, że Narodowy Bank Polski może ponosić stratę, i z nią się pewnie trzeba było w tym roku liczyć, ale przypomnę, że pierwotnie, w sierpniu, pan prezes Narodowego Banku Polskiego poinformował ministra finansów o przedziale w jakim będzie się mieścił zysk, a następnie poinformował o jego wysokości na poziomie 6 mld zł. Dlatego nie znajdujemy żadnego uzasadnienia dla takiej informacji, swego rodzaju zobowiązania, które też było umotywowane politycznie, bo pozwalało na zwiększenie tak naprawdę wydatków w budżecie... potencjalnie w budżecie roku 2024. Nie chcę, powtarzam, zadawać szczegółowych pytań. Mam nadzieję, że będę miał okazję to zrobić – pan Zbigniew Kuźmiuk – na posiedzeniach Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej.

Bardzo proszę pana posła Zbigniewa Kuźmiuka. Bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, mamy niewiele czasu, bo następane posiedzenie jest o godzinie 16, więc ja także nie będę zadawał żadnych pytań, ale korzystając z tej okazji chciałbym na ręce kierownictwa Banku, pani prezes podziękować za prowadzenie odpowiedzialnej polityki monetarnej w bardzo trudnych czasach.

Pani przewodnicząca, ja nie przeszkadzałem, więc bardzo proszę nie przeszkadzać.

Żyliśmy, czy żyjemy ciągle w bardzo niepewnych czasach, ciągle jeszcze trwające skutki COVID-u, putinflacja, co nawet Europejski Bank Centralny, nieskory do tego rodzaju publikacji, ale jednak potwierdził, że inflacja w krajach europejskich w 2/3 wynikała z tego, co zrobiła Rosja i przed wojną i w czasie konfliktu. Państwo prowadząc odpowiedzialną politykę monetarną doprowadzili, że w ciągu poprzedniego roku inflacja z tego najwyższego pułapu 18,4% znalazła się po roku w celu inflacyjnym. Co jest niesłychanie ważne, wprawdzie doprowadziło to do pewnego spowolnienia gospodarki, czego wyrazem było zaledwie 0,2% wzrostu PKB w roku poprzednim, ale nie zapłaciliśmy za to spowolnienie gigantycznym bezrobociem. Wcześniej, wychodząc

z tego rodzaju kryzysów, zawsze płaciliśmy recesją i gigantycznym bezrobociem, teraz do tego nie doszło, i właśnie za to chciałbym państwu bardzo serdecznie podziękować.

Po drugie, pani prezes prezentowała strukturę rezerw walutowych mówiąc o postępkach, jeżeli chodzi o zasoby złota. Chciałbym państwu życzyć w tej kadencji, aby udało się osiągnąć wspomniane często 20%. Jesteśmy dużym europejskim, poważnym krajem i dobrze by było, żeby rzeczywiście złoto w strukturach naszych rezerw stanowiło około 20%. Proszę przekazać panu prezesowi podziękowania za to, co państwo robicie, aby polska gospodarka, mimo tych trudnych okoliczności, w dalszym ciągu się rozwijała. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca Zofia Czernow. Bardzo proszę.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Tak, zdania są bardzo rozbieżne, ale fakty są ustalone, i o faktach trzeba rozmawiać, a nie tylko o COVID i o wojnie w Ukrainie – bo cokolwiek nie wychodzi, to są dwie główne przyczyny. A ja chciałbym się zapytać o pozycję z rachunku zysków i strat, bo po raz pierwszy od wielu, wielu lat, jak rozpatrujemy na Komisji Finansów, jest tak wysoka strata. Proszę zwrócić uwagę, ta strata ponad 20 mld zł, na nią ma wpływ ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej. Jaka to była polityka pieniężna, a więc polityka wynikająca z decyzji Rady Polityki Pieniężnej, która doprowadziła do tak gigantycznej straty? Jak ona była prowadzona?

Głos z sali:

Taka sama jak w Europejskim Banku Centralnym.

Poseł Zofia Czernow (KO):

To jest, myślę, zasadniczy punkt tego ostatecznego wyniku, czyli tej ogromnej straty. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej zgłoszeń. A, przepraszam. Pan poseł Sławomir Ćwik. Bardzo proszę.

Poseł Sławomir Ćwik (Polska2050-TD):

Dziękuję za głos.

Ja w sumie z takim drobiazgiem, szczegółem, ale nie jestem pewny, czy dobrze usłyszałem. Pani prezes prezentowała sprawozdanie i tam pojawiła się informacja o kosztach tłumaczeń. Czy mogłaby pani nam to jeszcze przybliżyć?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Nie widzę więcej zgłoszeń.

Bardzo proszę, czy pani prezes zechciałaby ustosunkować się do pytań?

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Tak, bardzo chętnie. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Ja może zacznę od fundamentalnej odpowiedzi do raportu NIK. Otóż, proszę państwa, my nie kwestionujemy tego, że NIK ma prerogatywę, żeby analizować politykę pieniężną – rzeczywiście jest to zapisane w konstytucji – natomiast to, na co my zwracamy uwagę, i nie tylko my, bo zwraca na to uwagę również Europejski Bank Centralny, to to, że Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo stanowienia polityki pieniężnej, co więcej, nie ma prawa przyjmowania instrukcji ani sugestii dotyczących polityki pieniężnej od żadnego innego organu. To jest zapisywane co 2 lata w raporcie o konwergencji. Na to zwraca uwagę Europejski Bank Centralny przywołując art. 130 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, to jest artykuł pod hasłem „Niezależność Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiego Systemu Banków Centralnych”. Proszę pozwolić, że zacytuję: „Instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, jak również rządy Państw Członkowskich zobowiązują się szanować tę zasadę [niezależność]

i nie dążyć do wywierania wpływu na członków organów decyzyjnych Europejskiego Banku Centralnego lub krajowych banków centralnych przy wykonywaniu ich zadań”. Jeżeli mamy w raporcie NIK powiedziane o tym, że on kwestionuje na przykład zasadność zmiany stóp procentowych, czy odnosi się w inny sposób do polityki pieniężnej, zarówno Europejski Bank Centralny, jak i my traktujemy to właśnie jako próbę wywierania nacisku, czy próbę instrukcji. To jest niezgodne ani z polską konstytucją, ani z ustawą o NBP mówiącą o tym, że NBP ma wyłączne prawo do stanowienia polityki pieniężnej, jak również z traktatami unijnymi. To po pierwsze.

Po drugie, proszę państwa, odniosę się najpierw po kolei do pytań, które państwo posłowie zadawali. Pani poseł, średniookresowy cel inflacyjny, to jest sformułowane w ten sposób z tego względu, że różnie reaguje się na różne typy szoków. My na ten temat mówimy już o tym od kilku lat, że jeżeli mamy typ szoku podażowego, a z takim szokiem mieliśmy do czynienia i w pandemii i po wybuchu wojny na Ukrainie, to, po pierwsze, reakcja banku centralnego ma ograniczone działanie, po prostu trzeba poczekać aż ten szok przejdzie. Proszę państwa, to nie jest nasza interpretacja, to jest interpretacja Europejskiego Banku Centralnego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Ten szok inflacyjny nastąpił w całej Europie, w dużej mierze w państwach rozwiniętych, i nie był specyficzny dla Polski. To jest typowy szok podażowy, w związku z powyższym żeby nie zaszkodzić za bardzo gospodarce, a sprowadzić inflację do celu, mówimy o tym, że ten cel jest osiąganym w średnim okresie. Żaden bank centralny nie definiuje dokładnie jak wygląda średni okres, z tego względu, że ten czas dochodzenia do celu inflacyjnego może być różny w przypadku różnego rodzaju szoków i różnych warunków makroekonomicznych.

Odniosę się teraz do wyniku. Pani poseł zapytała o dyskonto emitowanych papierów. Rozumiem, że chodzi pani o oprocentowanie bonów pieniężnych. My, zarówno w naszym sprawozdaniu finansowym, jak i w sprawozdaniu z działalności Narodowego Banku Polskiego, piszemy o tym wyraźnie, że koszty polityki pieniężnej to jest ponad 20 mld zł.

Odniosę się do ostatniego pytania, które zadała pani poseł Czernow. Podnoszenie stóp procentowych to jest koszt dla banku centralnego. Otóż utrzymywanie stóp procentowych na poziomie, który wyznaczyła Rada Polityki Pieniężnej, oznacza, że my ściągamy nadpłynność z rynku międzybankowego właśnie po stopie referencyjnej, czyli my płacimy oprocentowanie za ściąganie nadpłynności, i to jest nasz koszt. Czyli jak są wysokie stopy procentowe, które służą doprowadzeniu inflacji do celu w przypadku takiego szok, czyli wysokie stopy procentowe oznaczają koszty dla banku centralnego w postaci wysokich odsetek wypłacanych od rezerwy i od bonów pieniężnych. Czyli tak samo jest w polskim banku centralnym, tak samo jest w Europejskim Banku Centralnym. Jak te banki mają wysokie stopy procentowe, to ponoszą koszt, jak mają niskie, to nie ponoszą tych kosztów.

Następnie odniosę się do inflacji w 2023 r. Pani poseł, otóż polityka pieniężna, podnoszenie stóp procentowych i wpływ polityki pieniężnej na inflację następuje z opóźnieniem. Wielokrotnie powtarzaliśmy, że to opóźnienie jest dosyć duże, to jest od czterech do ośmiu kwartałów. Czyli od momentu, w którym podnosi się stopy procentowe – a proszę pamiętać, że stopy zaczęliśmy podnosić jako jeden z pierwszych banków w Europie i na świecie w 2021 r. – żeby zobaczyć efekt na cenach, na dynamice cen w gospodarce, potrzeba na to od czterech do ośmiu kwartałów. Z tym też jest związany średniookresowy cel inflacyjny. To, że inflacja teraz jest w celu, 2,5% za maj, i prawdopodobnie, z dużym prawdopodobieństwem można powiedzieć, że będzie bardzo podobna w czerwcu, to pokazuje słuszność polityki pieniężnej, która była prowadzona w 2023 r., w 2022 r., w 2021 r.

Teraz chciałabym odnieść się do wynagrodzeń. Otóż, proszę państwa, w Narodowym Banku Polskim wynagrodzenia są odnoszone do średniej wynagrodzeń w sektorze bankowym. To jest zasada, która została przyjęta kilkadziesiąt lat temu, czyli to jest zasada, którą mamy od ponad 20 lat w Narodowym Banku Polskim. I teraz, jedynym poważnym odstępstwem od tego średniego wynagrodzenia są wynagrodzenia prezesa i Zarządu. Otóż, jeżeli by państwo porównali wynagrodzenia prezesa Narodowego Banku Polskiego do średniego wynagrodzenia prezesów w sektorze banków komercyjnych, to to jest

30%. To nie jest 1,8%, tylko to jest 30%. To jest dużo, dużo mniej. Co więcej, jeżeli popatrzą państwo na średnie wynagrodzenie w gospodarce narodowej do wynagrodzenia prezesa i popatrzymy na prezesów od początku, od pani... od początku lat dziewięćdziesiątych do dnia dzisiejszego, to zobaczycie państwo, że wynagrodzenie prezesa Adama Głapińskiego nie odbiega od tego, co było w poprzednich latach. Najwyższe wynagrodzenie pod tym względem miała pani prezes Gronkiewicz-Waltz, najwyższe. To była największa, wielokrotność średniego wynagrodzenia...

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, miała 30 tys.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

To było około dwudziestoparokrotności średniego wynagrodzenia w gospodarce. Teraz to jest kilkunastokrotność.

Następnie, proszę państwa, pani poseł Skowrońska odniosła się do głosowania nad założeniami polityki pieniężnej. Otóż nigdy nie było tak, żeby były do tego dodawane jakiegokolwiek komentarze. W ogóle nie ma takiej tradycji. Co więcej, proszę państwa, oczywiście członkowie Rady Polityki Pieniężnej mogą wypowiadać się swobodnie do prasy, można im zadawać takie pytanie. Na pewno chętnie odpowiedzą jak głosowali i dlaczego. Wszystkie głosowania, które dotyczą stóp procentowych, to są głosowania, które macie państwo ujawnione. Po posiedzeniu RPP mamy komunikat, a następnie z opóźnieniem publikowane są tzw. minutes, które właśnie pokazują dyskusję, która odbyła się na posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej.

Co wpływa na wynik finansowy? Już zaczęłam mówić. Na wynik finansowy w sposób oczywisty wpływają koszty polityki pieniężnej, ale bardzo ważnym czynnikiem, który wpływa na wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego, jest kurs złotego. Ja mówiłam o tym w przemówieniu. Macie to państwo opisane w sprawozdaniu z działalności i w sprawozdaniu finansowym, które też jest dostępne dla państwa. Otóż to, że złoty umocnił się do walut, które mamy w rezerwach, do siedmiu walut rezerwowych, oznacza 31 mld zł kosztów dla Narodowego Banku Polskiego, czyli to jest bardzo wysoki wpływ. Sprawozdania finansowego, pani poseł, nie audytuje Najwyższa Izba Kontroli, a niezależny audytor, w tym przypadku jest to KPMG. To jest niezależny audytor, niezależna firma audytorska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Pani prezes, ale ja o to pytałam. Pani po prostu nie powiedziała jak wygląda na koniec opinia biegłych audytorów.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Jest czysta, bez żadnych uwag, czyli bez zastrzeżeń.

Proszę państwa, podważają państwo wyłączność Narodowego Banku Polskiego do stanowienia polityki pieniężnej. Mówicie o decyzjach, które były podjęte na jesieni zeszłego roku. Mówicie państwo o tym, że to były decyzje polityczne. My wyraźnie tłumaczymy jakie były decyzje, jakie dane makroekonomiczne uwarunkowały te decyzje. Co więcej, proszę państwa, Rada Polityki Pieniężnej nie może być zależna od cyklu wyborczego. To tak, jak byście państwo powiedzieli, że Europejski Bank Centralny nie może obniżyć stóp przed wyborami do Europarlamentu, które właśnie się odbyły. Nie można stawiać takiego zarzutu. To jest zarzut po prostu nieuprawniony. Rada Polityki Pieniężnej nie może kierować się cyklem wyborczym i nie kieruje się.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale kierowała się.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

A Europejski Bank Centralny kierował się, pani poseł? Też obniżył stopy przed wyborami.

Głos z sali:

Ale nie rozpatrujemy Europejskiego Banku Centralnego.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Nie. A my tłumaczymy co się kryje za decyzjami.

Głos z sali:

Ale dzisiaj nie zajmujemy się centralnymi bankami.

Głos z sali:

Ale musi pan zrozumieć, że jak zasady są takie same dla jednych, to dla drugich wygląda to podobnie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nieprawda.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Poproszę również pana prezesa Sobonia o odniesienie się do pytań.

Członek zarządu NBP Artur Soboń:

Jedno zdanie do tego, o czym powiedziała pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska, a mianowicie, zacytuję tak, jak sobie je wynotowałem, iż sprawozdanie przedłożone przez Narodowy Bank Polski nie ma korelacji z wnioskiem do Trybunału Stanu. Otóż, pani poseł, z przykrością potwierdzam i informuję, iż wniosek do Trybunału Stanu nie ma również żadnego związku z rzeczywistością, którą opisuje. Tak rzeczywiście jest.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jedno zdanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej rozstrzygniemy tę kwestię, a w perspektywie zajmie się tym Trybunał Stanu.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Poproszę również jeszcze pana profesora Dąbrowskiego.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale ja bym chciała członkowi zarządu Sobonowi odpowiedzieć. To była po prostu zaczepka. Chciałam powiedzieć, że nie poinformowano, a my wszyscy o tym wiemy, iż został złożony wniosek do Trybunału Stanu i do odpowiedzialności konstytucyjnej, i są argumenty, państwo... One potwierdzają uwagi i wnioski Najwyższej Izby Kontroli. Dziękuję bardzo.

Członek Rady Polityki Pieniężnej Ireneusz Dąbrowski:

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, ja może odniosę się do dwóch rzeczy bardzo szybko, bo wiem, że już musimy kończyć. Pierwsza rzecz to jest ogólny wniosek, wniosek NIK. NIK tylko i wyłącznie zajmuje się analizą, a nie oceną działalności polityki pieniężnej, bo każdy z członków Rady jest niezależny i głosuje niezależnie. Natomiast, jeżeli chodzi o zapytanie pani przewodniczącej Skowrońskiej dotyczące uzasadnienia decyzji w którymś z głosowań, to tu jest oczywiście pewien problem formalny, dlatego że protokół z ewentualnymi zdaniem odrębnymi po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej jest okluzulowany i przez 6 lat nikt nie ma do tego dostępu, właśnie po to, żeby nie było żadnych nacisków. Natomiast oczywiście członkowie Rady Polityki Pieniężnej mają pełną swobodę wypowiedzi w mediach i nie ma żadnego problemu, żeby zapytać się o dane głosowanie. Często członkowie Rady Polityki Pieniężnej, praktycznie wszyscy, udzielają wywiadów i często uzasadniają swoje stanowiska w mediach. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.
Stwierdzam...

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Przepraszam, jeszcze zapomniałam powiedzieć o językach, bo było pytanie pana posła dotyczące tłumaczeń. Ja w moim przemówieniu mówiłam o tym, że...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Na piśmie poproszę o edukacji finansowej... ekonomicznej.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

...– dobrze – że w Centrum Pieniądza udostępniane są audioguide'y, czyli takie przewodniki, które są w różnych językach. W tym są koszty tłumaczeń, panie...

Członek zarządu NBP Artur Soboń:

Przez cały rok w Narodowym Banku Polskim uzbierało się wszystkich kosztów 135 tys. zł, więc rozumiem, że to nie imponuje Wysokiej Komisji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję.

Pierwszy zastępca prezesa NBP Marta Kightley:

Pani poseł, na marginesie jeszcze tylko powiem, że naszą edukację też audytował NIK i akurat, jeżeli chodzi o sprawdzenie efektywności, to oceny były pozytywne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Stwierdzam zakończenie omawiania przedstawionych przez prezesa NBP sprawozdań z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023 oraz z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2023 r. Ponieważ „Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego” będzie także przedmiotem posiedzenia plenarnego Sejmu, Komisja przyjmuje sprawozdanie o tym dokumencie. Zgodnie z art. 124 Regulaminu Sejmu w sprawozdaniu takim Komisja zawiera konkluzję, że zapoznała się ze sprawozdaniem z działalności NBP.

Komisja musi wybrać jeszcze posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą była pani poseł, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska. Pani poseł się zgadza...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja wybrała panią poseł Krystynę Skowrońską na sprawozdawcę Komisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Informuję, że protokół z posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.